

Analiza ubóstwa energetycznego w gminach – obowiązek wynikający z Programu ochrony powietrza

W związku ze zmianą Programu Ochrony Powietrza dla województwa mazowieckiego (wprowadzoną Uchwałą nr 204/23 z dnia 21 listopada 2023 r.), gminy zobowiązane są m. in. do wykonania analizy ubóstwa energetycznego i doradztwa osobom ubogim energetycznie.

Celem działania jest oszacowanie skali zjawiska ubóstwa energetycznego w każdej mazowieckiej gminie. Analiza ta pozwoli na identyfikację osób narażonych na ubóstwo energetyczne oraz skierowanie do nich odpowiedniego wsparcia.

Cytując Uchwałą działanie polega na:

1) Przygotowaniu **do 31 grudnia 2024 roku** analizy problemu ubóstwa energetycznego w gminie, polegającej na:

- identyfikacji gospodarstw ubogich energetycznie,
- przygotowaniu bazy danych o osobach, które spełniają wymagania programu Stop Smog (zgodnie z art. 11d ust. 1 pkt 1-6 ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. 2022 r. poz. 438) lub późniejszymi zmianami kryteriów programu), zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi przetwarzania danych osobowych,
- wstępnej identyfikacji potrzeb inwestycyjnych w zakresie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji w budynkach, które zamieszkują ww. osoby.

2) Wytypowaniu gospodarstw domowych ubogich energetycznie oraz przeprowadzenie analizy możliwości wsparcia wytypowanych mieszkańców, w tym zakresu możliwego wsparcia finansowego nie tylko w ramach budżetu samorządu gminnego, ale również innych instrumentów wsparcia.

3) Wsparciu mieszkańców gminy dotkniętych ubóstwem energetycznym za pośrednictwem wizyt doradców energetycznych na każdym etapie (od planowania, po zakończenie inwestycji) - nie tylko w zakresie pozyskania środków na dofinansowanie ale również analizy zużycia energii w gospodarstwie domowym oraz możliwości jej zmniejszenia, propagowanie zmiany nawyków, zapewnienie dostępu do informacji nt. możliwości poradzenia sobie z problemem, identyfikacji potrzeb inwestycyjnych, oszacowanie ich kosztów i opłacalności, w tym przeprowadzenia audytów energetycznych lub oceny charakterystyki energetycznej odwiedzanych gospodarstw domowych ubogich energetycznie, pozyskanie dofinansowania, wybór wykonawcy prac, nadzór nad prawidłową realizacją inwestycji, a także rozliczenie uzyskanego dofinansowania.

Jako uzupełnienie ww. elementów działania rekomendowane jest uruchomienie programu

osłonowego w postaci dopłat do wyższych kosztów ogrzewania, a także realizacja przez gminę programu Stop Smog poprzez dofinansowanie wymiany kotłów i termomodernizacji.

Do realizacji działania gmina może wykorzystać wyniki wcześniejszej inwentaryzacji budynków, dane z bazy CEEB i inne zasoby danych będące w gestii gminy, a także informacje zebrane w trakcie kontroli źródeł ciepła albo wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracowników pomocy społecznej.

Na każdym etapie realizacji działania wymagana jest ścisła współpraca z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej oraz innymi instytucjami, od których możliwe jest uzyskanie potrzebnych danych. W ramach współpracy wymagana jest wymiana danych pomiędzy gminnymi ośrodkami pomocy społecznej oraz innymi instytucjami, dysponującymi niezbędnymi informacjami, a samorządem gminnym.

Przeprowadzenie profesjonalnej i dokładnej analizy ubóstwa energetycznego pozwoli na identyfikację osób narażonych na ubóstwo energetyczne oraz na skierowanie do nich instrumentów wsparcia w możliwie najkrótszym czasie. Należy pamiętać, iż w przypadku stwierdzenia niezrealizowania działań zawartych w POP Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska może nałożyć na gminę **karę pieniężną w wysokości min. 50 tys. zł.**

Wraz z niniejszym tekstem przekazujemy Państwu „Metodykę analizy ubóstwa energetycznego” opracowaną przez Agatę Skrzypek i Annę Wierzchołowską - Dziedzic, Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A. (plik nr 1) oraz analizę podstawy prawnej udostępnienia przez ośrodki pomocy społecznej danych dot. osób ubogich energetycznie (plik nr 2).

Ponadto, poniżej umieszczone zostały ciekawe opracowania, artykuły oraz podsumowania badań dotyczące powyższego tematu, które z pewnością ułatwią przygotowanie się do realizacji tego obowiązku.